

Sagen idetmindste stiller sig for mig, har Forslagsstilleren ved denne Bestemmelse udtalt en saa stor Tillid til Embedsstanden; at man deri næsten seer udtalt, idetmindste indirecte, en mindre stor Tillid til de private Statsborgere, hvis Nøkkeltet og Dygtighed i de communale Forhold nok kan sættes ved Siden af de vovrige Stænders, og desuden haaber jeg, at Forslagsstilleren ved eller idetmindste burde vide, at i de egentlig practiske communale Forhold paa Landet er det ingenlunde Præster, der kunne belære Forstanderskabet om hvad det Specielle angaaer, men han maa i ret mange Tilfælde lade sig belære af Forstanderskabet og søge Veiledning hos det angaaende Ordningen af Communens Forhold, og det mener jeg er ganske i sin Orden. Men derfor har jeg ingenlunde kunnet billige den Bestemmelse, som er udtalt i Forslaget, nemlig at Præsten skal være Formand i det Sogn, hvor han boer, og boer han udenfor Sognet, da skal Formændene vælges af Stiftsraadet. Man kan ved en saadan Bestemmelse føre Stiftsraadet ind paa et meget uheldigt Gebet, idet det netop derved kan være udsat for at komme til at vælge en Mand, som er mindre stiftet dertil, eller ogsaa En, som slet ikke er i Besiddelse af Beboernes Tillid. Ligeledes indeholder Forslaget den Bestemmelse, at Formandsposten i Herredsraadet skal beklædes af den underordnede Dyrtighed, og at Herredsforstanderen vælges efter en Censur af 500 Rbd. i reen aarlig Indtægt; der ligger rigtignok ikke noget Fremskridt i en saadan Bestemmelse, men hvad jeg endnu maa ansee for mere væsentligt er, at Formanden i Stiftsraadet skal bestaae af Stiftsbefalingsmanden eller Amtmanden. Jeg troer dog, at man vel maa betænke sig, før man gaaer ind paa en saadan Bestemmelse, naar man tager Hensyn til, at Hensigten med Bestemmelsen i Grundlovens § 44 er, at denne Autoritet skulde komme til at udøve en stor Indflydelse paa Rigsdagen, navnlig paa Landsthingets Sammenfætning. Hvad nu angaaer Valgretten og Valgbarheden paa de mindre Stadier af de communale Forhold, da skal jeg, paa Sagens nuværende Trin, ikke gaae videre ind derpaa, idet jeg hører til dem, som ere temmelig nøjsomme i den Henseende;

kun skal jeg udtale, at naar Forslaget indeholder den Bestemmelse, at Ingen i de mindre Kjøbstæder kan være valgbar til Raadmand, med mindre han har 600 Rbd. i reen aarlig Indtægt, saa er det efter min Mening et saa stort Tilbageffridt fra det Bestaaende, at jeg haaber, det ikke vil finde nogen Støtte her i Forsamlingen. Efter hvad jeg kan skjønne, indeholder dette Forslag et saa stort Tilbageffridt i sig, at det efter min Mening gaaer langt bagved, hvad selv den absolutistiske Regering havde anerkjendt for værdigt; thi forhen kunde Forstanderskabet vælge sin Formand af sin Midte, hvilket efter dette Forslag ikke er Tilfældet. Jeg vil nu her tillade mig at statuere et Exempel, nemlig paa mig selv. Jeg har nu i flere Aar været Formand i det Sognesforstanderskab, hvor jeg hører hjemme, og vel nogenlunde til Bedkommendes Tilfredshed; men efter Forslaget skulde jeg nu, efter at have havt Sæde paa Rigsdagen i 4 Aar, ikke mere være værdig at indtage min tidligere Stilling som Sognets Formand, det er dog en besynderlig Tilbagegang fra det Bestaaende. Jeg lægger nu mindre Vægt paa, hvad der angaaer mig personlig i den Henseende, men jeg maa paa det Bestemteste protestere imod en saadan Krænkelse af Forstanderskabets og Beboernes velbegrundede Rettigheder i den Henseende. Jeg har heller ikke i det forelagte Udkast fundet nogen reen Bestemmelse om, at Stiftsraadets Møder skulle være offentlige, da det er overladt til Stiftsraadet selv, hvorvidt det vil beslutte at holde dem hemmelige, men det er nu noget, jeg her ikke skal gaae videre ind paa. Jeg savner ligeledes i dette Forslag en Bestemmelse om, at Stiftsraadets Forhandlinger skulle offentliggjøres, det vil sige i den Udstrækning, at man deraf kan lære det enkelte Medlems Virksomhed at kjende; det er, mine Herrer! en meget væsentlig Bestemmelse for at komme til at danne sig en begrundet Mening om, hvem man skal vælge til en saadan Post; thi uden dette kan man jo ligesaagodt vælge og gjenvælge den Mand, der taler imod, som den, der virker for vore Interesser. Jeg er nu af den Mening, at det er en stor Feil, at Communens vigtigste Embedsmænd ikke skulle have Løn, hvilket jeg troer er til Skade for den com-